

ПРІОРИТЕТНІСТЬ ЗАСОБІВ ТА МЕТОДІВ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ЦИКЛІЧНИХ ВИДАХ СПОРТУ (НА МАТЕРІАЛІ ОПИТУВАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ВНЗ)

Богуславська Вікторія

Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського

Анотації:

У статті представлено результати опитування викладачів ВНЗ на предмет встановлення пріоритетності засобів та методів теоретичної підготовки у підготовці спортсменів з циклічних видів спорту.

Мета дослідження полягала у визначенні пріоритетності засобів та методів теоретичної підготовки у підготовці спортсменів з циклічних видів спорту на різних етапах багаторічного спортивного вдосконалення.

В роботі використовувалися наступні методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел, вивчення документальних матеріалів, аналіз анкетних даних, методи математичної статистики.

В опитуванні взяли участь 88 викладачів ВНЗ. Серед яких 6 докторів наук, 58 – кандидатів наук, 24 – не мають наукового ступеня.

В результаті аналізу анкетних даних встановлено, що, на думку більшості опитаних викладачів ВНЗ, найзатребуванішим засобом теоретичної підготовки на всіх етапах багаторічного спортивного вдосконалення є книги, у тому числі електронні та аудіокниги. Крім того, значна кількість фахівців радить на всіх етапах підготовки спортсменів використовувати новітні технічні засоби навчання. Разом з тим, слід відзначити, що на початкових етапах процесу багаторічного вдосконалення переважають такі засоби, як документальні та художні фільми, плакати, малюнки і брошури, анімація (мультфільми на спортивну тематику), ігри (пазли, квести, вікторини та ін.), педагогічне тестування, практичні заходи, комп'ютерні програми. На противагу цьому, на більш високих щаблях процесу багаторічного вдосконалення пріоритет віддано таким засобам, як збірники наукових статей, навчальні посібники, монографії, лекції, пошукові сервіси мережі Інтернет.

Виявлено, що у першій стадії процесу багаторічного вдосконалення характерними для застосування, на погляд викладачів, є вербальні (словесні), наочні (ілюстрування, демонстрування), ігровий та змагальний методи, а у другій – перевага віддається методам інформаційного пошуку, інтерактивним методам та самоосвіті.

Priority of the means and methods of theoretical training in cyclic sports (on the basis of a survey of university professors).

The article presents the results of a survey of university teachers on the subject of prioritizing the means and methods of theoretical training in the training of athletes in cyclical sports.

The purpose of the study was to determine the priority of the means and methods of theoretical training in the training of athletes in cyclical sports at different stages of long-term sports development.

The following research methods were used in the work: theoretical analysis and generalization of literary sources, study of documentary materials, analysis of personal data, methods of mathematical statistics.

88 teachers of universities took part in the survey. Among them are 6 Doctors of Science, 58 Candidates of Sciences, 24 - do not have a scientific degree.

As a result of the analysis of personal data, it is established that, in the opinion of the majority of university professors surveyed, books, including electronic and audiobooks, are in demand for theoretical training at all stages of long-term sports development. In addition, a significant number of experts advise that at all stages of training athletes to use the latest technical training tools.

At the same time, it should be noted that such tools as documentary and feature films, posters, drawings and brochures, animations (cartoons for sports), games (puzzles, quests, quizzes, etc.) prevail at the initial stages of the process of long-term improvement, pedagogical testing, practical measures, computer programs. In contrast, at higher stages of the process of long-term improvement, priority is given to such means as collections of scientific articles, teaching aids, monographs, lectures, search services on the Internet.

It was revealed that verbal, visual (illustrations, demonstrations), game and competitive methods are the most characteristic for the first stage of the process of long-term improvement, in the opinion of teachers, and in the second, preference is given to methods of information retrieval, interactive methods and self-education.

Приоритетность средств и методов теоретической подготовки в циклических видах спорта (на материале опроса преподавателей вузов).

В статье представлены результаты опроса преподавателей вузов на предмет установления приоритетности средств и методов теоретической подготовки в подготовке спортсменов в циклических видах спорта.

Цель исследования заключалась в определении приоритетности средств и методов теоретической подготовки в подготовке спортсменов в циклических видах спорта на разных этапах многолетнего спортивного совершенствования.

В работе использовались следующие методы исследования: теоретический анализ и обобщение литературных источников, изучение документальных материалов, анализ анкетных данных, методы математической статистики.

В опросе приняли участие 88 преподавателей вузов. Среди которых 6 докторов наук, 58 - кандидатом наук, 24 - не имеют научной степени.

В результате анализа личных данных установлено, что, по мнению большинства опрошенных преподавателей вузов, востребованным средством теоретической подготовки на всех этапах многолетнего спортивного совершенствования есть книги, в том числе электронные и аудиокниги. Кроме того, значительное количество специалистов советует на всех этапах подготовки спортсменов использовать новейшие технические средства обучения.

Вместе с тем, следует отметить, что на начальных этапах процесса многолетнего совершенствования преобладают такие средства, как документальные и художественные фильмы, плакаты, рисунки и брошюры, анимация (мультфильмы на спортивную тематику), игры (пазлы, квесты, викторины и др.), педагогическое тестирование, практические меры, компьютерные программы. В противоположность этому, на более высоких ступенях процесса многолетнего совершенствования приоритет отдан таким средствам, как сборники научных статей, учебные пособия, монографии, лекции, поисковые сервисы сети Интернет.

Вывявлено, что в первой стадии процесса многолетнего совершенствования характерными для применения, по мнению преподавателей, являются вербальные (словесные), наглядные (иллюстрации, демонстрация), игровой и соревновательный методы, а во второй - предпочтение отдается методам информационного поиска, интерактивным методам и самообразованию.

Ключові слова:

теоретична підготовка, засоби та методи теоретичної підготовки, циклічні види спорту.

theoretical training, means and methods of theoretical training, cyclic sports.

теоретическая подготовка, средства и методы теоретической подготовки, циклические виды спорта.

Постановка проблеми. Науково-прикладна проблема теоретичної підготовки у циклічних видах спорту зумовлюється протиріччям між доведеним запитом практики щодо теоретичної підготовки та відсутністю програмно-нормативної бази й належного науково-методичного обґрунтування структури і змісту теоретичної підготовки в циклічних видах спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результативність змагальної діяльності залежить не лише від рівня фізичної, технічної, тактичної, психологічної підготовленості спортсменів [1, 6, 9, 10, 11], а й від певного рівня знань з виду спорту, який досягається в процесі теоретичної підготовки [5, 7, 8].

Теоретична підготовка є своєрідною базою для всіх інших сторін підготовки, що має на меті озброєння спортсмена спеціальними знаннями для успішної тренувальної та змагальної діяльності [5, 7]. Останніми роками проведено чимало досліджень із проблеми теоретичної підготовки в спорті [2, 3, 4, 5, 8]. Разом з тим, питанню формування у майбутніх тренерів вміння передавати теоретичні знання спортсменам, саме в циклічних видах спорту, не приділено належної уваги.

Зв'язок роботи з науковими темами та планами. Робота виконана в межах тем: «Основи теоретичної підготовки в спорті» на 2013–2017 рр. (номер державної реєстрації 0113U000659) та «Теоретико-методичні основи управління тренувальним процесом та змагальною діяльністю в олімпійському, професійному та адаптивному спорті» на 2016–2020 рр. (номер державної реєстрації 0116U003167) плану науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури.

Мета дослідження полягала у визначенні пріоритетності засобів та методів теоретичної підготовки у підготовці спортсменів з циклічних видів спорту на різних етапах багаторічного спортивного вдосконалення.

У роботі використовувалися наступні **методи дослідження:** теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел, вивчення документальних матеріалів, аналіз анкетних даних, методи математичної статистики.

Організація дослідження. Для встановлення думки фахівців, які готують майбутніх тренерів-викладачів з циклічних видів спорту, щодо потреби застосування під час теоретичної підготовки спортсменів на різних етапах багаторічного спортивного удосконалення відповідних засобів і методів, ми опитали 88 викладачів ВНЗ. Серед яких 6 докторів наук, 58 – кандидатів наук, 24 – не мають наукового ступеня. В числі опитаних 5 професорів, 37 – доцентів, 46 – не мають вченого звання. Середній вік опитаних склав $43,25 \pm 1,08$, стаж роботи у ВНЗ – $17,61 \pm 1,02$ років.

При цьому 97,73 % опитаних викладачів працюють у вищих навчальних закладах 4-го рівня акредитації і лише 2,27 % опитаних – у навчальних закладах 2-го рівня акредитації.

Усі викладачі, які взяли участь в опитуванні (100 %), вказують на потребу в навчанні майбутніх тренерів умінню передавати теоретичні знання спортсменам.

Результати дослідження та їх обговорення. Встановлено думку викладачів стосовно того, які із засобів та методів будуть найефективнішими в роботі тренерів під час здійснення теоретичної підготовки спортсменів на кожному з етапів багаторічного удосконалення.

На етапі початкової підготовки найефективнішими засобами передачі теоретичних знань спортсменам більшість викладачів ВНЗ (51,1 %) вважає документальні та художні фільми, а також книги (у тому числі електронні та аудіокниги) на спортивну тематику (50,0 %) (табл. 1). Водночас, значними частками є спільні думки опитаних, які наполягають на ефективності використання таких засобів, як плакати, малюнки та брошури (46,6 %), ігри (42,0%), мультиплікаційні фільми на спортивну тематику (39,8 %), технічні засоби навчання (мультимедіа) (33,0 %), телевізійні програми на спортивну тематику та новини спорту (25,0 %), а також комп'ютерні програми, серед яких тести, ігри, навчально-освітні програми

ІІ. НАУКОВИЙ НАПРЯМ

(23,9 %). Значно менші відсоткові частки спільних думок опитаних припадають на такі засоби, як практичні заходи (конкурси, зустрічі, проекти) та лекції (по 17,0 %), педагогічне тестування (визначення рівня знань з теоретичної підготовки) та колекціонування (філателія, нумізматики та ін.) (по 15,9 %), читання журналів і газет (14,8 %), отримання інформації з довідників, енциклопедій та пошукових сервісів мережі інтернет (Google, Yahoo!, Шукалка тощо) (по 13,6 %), вивчення збірників наукових статей, навчальних посібників, монографії (12,5 %).

Таблиця 1

Доцільність застосування засобів теоретичної підготовки на кожному з етапів багаторічного спортивного удосконалення (на матеріалі опитування, викладачів ВНЗ (n=88), у % відносно загальної кількості опитаних)

№	Засоби теоретичної підготовки	Етапи багаторічної підготовки					
		ПП	ПБП	СБП	ПдВД	МРІМ	ЗіЗ
1.	Книги (у тому числі електронні та аудіокниги)	50,0	42,0	40,9	52,3	50,0	54,5
2.	Збірки наукових статей, навчальні посібники, монографії	12,5	17,0	34,1	45,5	54,5	56,8
3.	Довідники, енциклопедії	13,6	18,2	27,3	30,7	34,1	34,1
4.	Журнали та газети	14,8	23,9	34,1	30,7	19,3	20,5
5.	Педагогічне тестування	15,9	45,5	45,5	46,6	37,5	31,8
6.	Плакати, малюнки, брошури	46,6	37,5	14,8	12,5	6,82	7,95
7.	Документальні та художні фільми	51,1	48,9	37,5	28,4	27,3	30,7
8.	Анімація (мультфільми на спортивну тематику)	39,8	15,9	3,41	3,41	3,41	6,82
9.	Телевізійні програми	25,0	31,8	37,5	30,7	28,4	33,0
10.	Практичні заходи	17,0	39,8	48,9	36,4	33,0	22,7
11.	Ігри (пазли,квести,вікторини та ін.)	42,0	28,4	12,5	12,5	6,82	7,95
12.	Лекції	17,0	22,7	26,1	38,6	42,0	34,1
13.	Колекціонування	15,9	15,9	5,68	3,41	4,55	5,68
14.	Комп'ютерні програми	23,9	26,1	31,8	36,4	28,4	33,0
15.	Пошукові сервіси мережі Інтернет	13,6	19,3	37,5	52,3	52,3	45,5
16.	Технічні засоби (мультимедіа тощо)	33,0	30,7	36,4	46,6	46,6	47,7

Примітки. ПП – етап початкової підготовки; ПБП – етап попередньої базової підготовки; СБП – етап спеціалізованої базової підготовки; ПдВД – етап підготовки до вищих досягнень; МРІМ – етап максимальної реалізації індивідуальних можливостей; ЗіЗ – етапи збереження вищої спортивної майстерності та поступового зниження досягнень.

Найефективнішими методами теоретичної підготовки на етапі початкової підготовки переважна більшість викладачів, які взяли участь в опитуванні, визнали: вербальні (словесні) (81,8 %), наочні (ілюстрування, демонстрування) (80,7 %) та ігровий (68,2 %).

II. НАУКОВИЙ НАПРЯМ

Водночас, слід відмітити, що 30,7 % з усіх опитаних викладачів наполягають на ефективності застосування змагального методу. Значно менші відсоткові частки респондентів для здійснення теоретичної підготовки запропонували інтерактивні методи («мозковий штурм», метод асоціацій, створення проблемної ситуації та ін.) (10,2 %), інформаційного пошуку та метод самоосвіти (по 7,95 %) (табл. 2).

Таблиця 2

Доцільність застосування методів теоретичної підготовки на кожному з етапів багаторічного спортивного удосконалення (на матеріалі опитування викладачів ВНЗ (n=88), у % відносно загальної кількості опитаних)

№	Методи теоретичної підготовки	Етапи багаторічної підготовки					
		ПП	ПБП	СБП	ПдВД	МРІМ	ЗіЗ
1.	Вербальні (словесні)	81,8	72,7	67,0	58,0	50,0	50,0
2.	Наочні	80,7	78,4	62,5	56,8	36,4	29,5
3.	Ігровий	68,2	64,8	46,6	30,7	26,1	21,6
4.	Змагальний	30,7	52,3	61,4	54,5	46,6	35,2
5.	Інформаційного пошуку	7,95	17,0	44,3	52,3	54,5	59,1
6.	Інтерактивні методи	10,2	15,9	30,7	48,9	55,7	42,0
7.	Самоосвіта	7,95	12,5	20,5	42,0	63,6	75,0

Примітки. ПП – етап початкової підготовки; ПБП – етап попередньої базової підготовки; СБП – етап спеціалізованої базової підготовки; ПдВД – етап підготовки до вищих досягнень; МРІМ – етап максимальної реалізації індивідуальних можливостей; ЗіЗ – етапи збереження вищої спортивної майстерності та поступового зниження досягнень.

З метою здійснення теоретичної підготовки на етапі попередньої базової підготовки більшість викладачів ВНЗ пропонують використовувати такі засоби, як документальні та художні фільми (48,9 %) та педагогічне тестування (45,5 %).

Разом з тим, значна відсоткова частка опитаних наполягає на ефективності проведення практичних заходів спортивного спрямування (39,8 %), використанні під час занять з теоретичної підготовки плакатів, малюнків, брошур (37,5 %), переглядів телевізійних програм на спортивну тематику та новин спорту (31,8 %). Водночас, на думку 30,7 % респондентів, передачі теоретичних знань на другому етапі багаторічного вдосконалення спортсменів сприятиме також застосування технічних засобів навчання. Дещо менша відсоткова частка опитаних рекомендує на таких заняттях застосовувати ігри (28,4 %), комп'ютерні програми (26,1 %), читання журналів та газет на спортивну тематику (23,9 %) та прослуховування лекцій (22,7 %). Потреба на цьому етапі спортивного вдосконалення в решті запропонованих засобів теоретичної підготовки не досягає й двадцяти відсотків.

На етапі попередньої базової підготовки, найзатребуванішими методами за міркуванням фахівців, є наочні (78,4 %), вербальні (72,7 %), ігровий (64,8 %) та змагальний (52,3 %). Значно менше опитаних рекомендують решту методів теоретичної підготовки, а саме, 17,0 % – інтерактивні методи, 15,9 % – інформаційного пошуку та 12,5 % – метод самоосвіти.

На етапі спеціалізованої базової підготовки більшість викладачів ВНЗ пропонують застосовувати такі засоби теоретичної підготовки, як проведення практичних заходів (48,9 %), педагогічне тестування (45,5 %), читання книжок на спортивну тематику (40,9 %). Крім того, 37,5 % респондентів як засіб теоретичної підготовки радять переглядати

II. НАУКОВИЙ НАПРЯМ

документальні й художні фільми та телевізійні програми, а також використовувати пошукові сервіси мережі інтернет; 36,4 % – застосовувати технічні засоби навчання; 34,1 % – вивчати збірники наукових статей, навчальні посібники, монографії та читати журнали і газети; 27,3 % – користуватися довідниками та енциклопедіями; 26,1 % – прослуховувати лекції.

На етапі спеціалізованої базової підготовки, порівняно з попередніми етапами, дещо менші відсоткові частки фахівців висувають пропозицію використовувати у ході передачі теоретичних знань спортсменам вербальні (67,0 %), наочні (62,0 %) та ігровий (46,6 %) методи. Разом з тим, потреба у застосуванні змагального методу (61,4 %), методів інформаційного пошуку (44,3 %), інтерактивних методів (30,7 %) та самоосвіти (20,5 %) зростає.

Щодо етапу підготовки до вищих досягнень, то з метою підвищення рівня знань спортсменів з обраного виду спорту, найбільше опитаних (по 52,3 %) радять читання книжок на спортивну тематику та використання пошукових сервісів мережі інтернет.

Водночас, значними є відсоткові частки спільних думок викладачів, які наполягають на потребі у застосуванні таких засобів теоретичної підготовки, як педагогічне тестування (46,6 %), технічні засоби навчання (46,6 %), збірки наукових статей, навчальні посібники, монографії (45,5 %), лекції (38,6 %), практичні заходи (36,4 %), комп'ютерні програми (36,4 %). Дещо менше опитаних пропонують для підвищення теоретичної підготовленості спортсменів отримувати інформацію з довідників, енциклопедій, журналів, газет, телевізійних програм (по 30,7 %), а також з перегляду документальних і художніх фільмів спортивного спрямування (28,4 %).

На цьому ж етапі, як і на попередньому, кількість фахівців, що радять застосовувати на заняттях з теоретичної підготовки вербальні, наочні та ігровий методи, продовжує зменшуватись і у відсотковому співвідношенні становить, відповідно, 58,0 %, 56,8 % та 30,7 %. Крім того, помітне зниження (до 54,5 %) потреби у застосуванні змагального методу.

На противагу цьому, продовжує зростати необхідність у використанні методів інформаційного пошуку (52,3 %), інтерактивних методів (48,9 %) та самоосвіти (42,0 %).

Етап максимальної реалізації індивідуальних можливостей, як засвідчують найбільші відсоткові частки спільних думок викладачів, обумовлює послуговування таких засобів теоретичної підготовки, як вивчення збірок наукових статей, навчальних посібників та монографій (54,5 %), використання пошукових сервісів мережі інтернет (52,3 %) і читання книжок на спортивну тематику (50,0 %). Разом з тим, 46,6 % наполягають на ефективності застосування на заняттях з теоретичної підготовки новітніх технічних засобів. Водночас, значними є відсоткові частки спільних думок респондентів, які з метою підвищення рівня теоретичної підготовленості спортсменів радять застосовувати читання лекцій (42,0 %), педагогічне тестування (37,5 %), користування довідниками та енциклопедіями (34,1 %), проведення практичних заходів (33,0 %), перегляд телепередач і новин спорту (28,4 %), використання комп'ютерних програм (28,4 %), отримання інформації з документальних і художніх фільмів на спортивну тематику (27,3 %).

Найзатребуванішим методом теоретичної підготовки на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей, на переконання більшості викладачів, є метод самоосвіти (63,6 %). Водночас, більше половини опитаних вважають, що на цьому етапі підготовки спортсменів також буде ефективним використання інтерактивних методів (55,7 %) та методів інформаційного пошуку (54,5 %). Значущість вербальних (50,0 %), наочних (36,4 %), змагального (46,6 %) та ігрового методів продовжує знижуватись.

Відносно етапів збереження вищої спортивної майстерності та поступового зниження досягнень, то викладачі ВНЗ виражають ідею пріоритетності таких засобів теоретичної підготовки, як вивчення збірок наукових статей, навчальних посібників і монографій

ІІ. НАУКОВИЙ НАПРЯМ

(56,8 %) та читання книжок на спортивну тематику (54,55 %). Дещо менше опитаних з метою підвищення рівня знань спортсменів з обраного виду спорту пропонують застосовувати новітні технічні засоби навчання (47,7 %), використовувати пошукові сервіси мережі Інтернет (45,5 %). Крім того, дві рівнозначні відсоткові частки опитаних (по 34,1 %) доводять можливість отримання інформації з довідників та енциклопедій, а також прослуховування лекцій. Водночас, 33,0 % викладачів наполягають на перегляді телевізійних передач і новин спорту, а також використанні комп'ютерних програм. Застосування педагогічного тестування вважають ефективним 31,8 %, а перегляд документальних і художніх фільмів на спортивну тематику – 30,7 % респондентів. На думку 22,7 % опитаних, збагаченню знань спортсменів сприятиме проведення практичних заходів, серед яких конкурси, зустрічі, спільні проекти, а 20,5 % – наполягає на ефективності читання журналів і газет на спортивну тематику.

Як і на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей, найефективнішим методом теоретичної підготовки на етапах збереження вищої спортивної майстерності та поступового зниження досягнень 75,0 % опитаних також вважає метод самоосвіти. Другим за значимістю методом теоретичної підготовки для цього етапу виявився метод інформаційного пошуку, який обрали 59,1 % респондентів. Половина з усіх викладачів, що взяли участь в опитуванні (50,0 %), вважає доцільним використовувати вербальні методи для передачі теоретичних знань студентам. Водночас, 42,0 % опитаних обрали для цієї мети інтерактивні методи навчання. Найменш затребуваними на етапах збереження вищої спортивної майстерності та поступового зниження досягнень виявились наочні (29,5 %), ігровий (21,6 %) та змагальний (35,2 %) методи.

Висновки. В результаті аналізу анкетних даних встановлено, що, на думку більшості опитаних викладачів ВНЗ, найзатребуванішим засобом теоретичної підготовки на всіх етапах багаторічного спортивного вдосконалення є книги, у тому числі електронні та аудіокниги. Крім того, значна кількість фахівців радить на всіх етапах підготовки спортсменів використовувати новітні технічні засоби навчання.

Разом з тим, слід відзначити, що на початкових етапах процесу багаторічного вдосконалення переважають такі засоби, як документальні та художні фільми, плакати, малюнки і брошури, анімація (мультфільми на спортивну тематику), ігри (пазли, квести, вікторини та ін.), педагогічне тестування, практичні заходи, комп'ютерні програми. На противагу цьому, на більш високих щаблях процесу багаторічного вдосконалення пріоритет віддано таким засобам, як збірники наукових статей, навчальні посібники, монографії, лекції, пошукові сервіси мережі Інтернет.

Найменш затребуваним засобом на усіх етапах підготовки визначено колекціонування.

Виявлено, що у першій стадії процесу багаторічного вдосконалення характерними для застосування, на погляд викладачів, є вербальні (словесні), наочні (ілюстрування, демонстрування), ігровий та змагальний методи, а у другій – перевага віддається методам інформаційного пошуку, інтерактивним методам («мозковий штурм», метод асоціацій, створення проблемної ситуації, метод проектів, «коло ідей», «мікрофон», «дерево рішень») та самоосвіті.

Перспективи подальших пошуків у цьому напрямку передбачають розробку і впровадження в навчальний процес вищих закладів освіти України нових засобів теоретичної підготовки, які сприятимуть підвищенню рівня теоретичної освіченості майбутніх тренерів з циклічних видів спорту, а також допоможуть їм у передачі теоретичних знань спортсменам.

Список літературних джерел:

References:

1. Богуславська В. Ю. Вдосконалення фізичної підготовленості веслувальників на байдарках при

1. Bohuslavska V. Y. Improvement of physical fitness of rowing on kayaks at application of different

- застосуванні різних режимів тренувань на етапі попередньої базової підготовки: дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фізичного виховання і спорту: спец. 24.00.01 "Олімпійський і професійний спорт". Київ, 2009. 211 с.
2. Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Богуславська В. Ю. Зміст теоретичної підготовки у видах веслування. "Спортивна наука України": наукове електронне видання. №3(73) .2016. С. 42-48. <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/issue/archive>
 3. Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Богуславська В. Ю. Проблеми теоретичної підготовки в спорті. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. праць. Вип. 1. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського; Житомирський державний університет імені Івана Франка, за ред. В.М. Костюкевича. Вінниця: ТОВ «Планер», 2016. С. 257-261.
 4. Бріскін Ю., Пітин М., Богуславська В. Зміст опитування фахівців з проблеми теоретичної підготовки в циклічних видах спорту. Фізична культура і спорт: досвід та перспективи : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф./ за заг.ред. Я. Б. Зорія. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2017. С. 12-14.
 5. Пітин М.П. Теоретична підготовка в спорті: монографія. Львів: ЛДУФК, 2015. 372с
 6. Платонов В. Н. Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті. Общая теория и ее практические приложения: учебник [для тренеров]: в 2 кн. К.: Олимп.лит., 2015. Кн. 1. 2015. 680 с.
 7. Pityn Maryan, Briskin Yuriy, Zadorozhna Olha Features of theoretical training in combative sports. Journal of Physical Education and Sport. 2013. Vol. 13 (2). P. 195–198.
 8. Briskin Yu., Pityn M., Zadorozhna O., Smyrnovskyy S., Semeryak Z Technical devices of improvement the technical, tactical and theoretical training of fencers. Journal of Physical Education and Sport. 2014. Vol. 3. P. 337–341.
 9. Bohuslavka Viktoriia, Furman Yuriy, Pityn Maryan, Galan Yaroslav, Nakonechnyi Ihor (2017) Improvement of the physical preparedness of canoe oarsmen by applying different modes of training loads. Journal of Physical Education and Sport (JPES), 17 (2), pp.797 -803. DOI:10.7752/jpes.2017.02121
 10. Iryna Gorshova, Viktoriia Bohuslavka, Yuriy Furman, Yaroslav Galan, Ihor Nakonechnyi, Maryan Pityn (2017) Improvement of adolescents adaptation to the adverse meteorological situation by means of physical education. Journal of Physical Education and Sport (JPES), 17 (2) pp. 892-898. DOI:10.7752/jpes.2017.02136
 11. Iryna Hruzevych, Viktoriia Bohuslavka, Ruslan Kropta, Yaroslav Galan, Ihor Nakonechnyi, Maryan Pityn (2017) The effectiveness of the endogenous-hypoxic breathing in the physical training of skilled swimmers. Journal of Physical Education and Sport (JPES), 17 (3), pp. 1009-1016. DOI:10.7752/jpes.2017.s3155
 - modes of training at the stage of preliminary basic training: dis. for obtaining sciences. Degree Candidate Sciences of Physical Education and Sports: Specialists. 24.00.01 "Olympic and professional sport". Kyiv, 2009. 211 p.
 2. Briskin Y. A., Pityn M. P., Bohuslavka V. Y. The content of theoretical training in the types of rowing. "Sport Science of Ukraine": scientific electronic edition. №3 (73) .2016. pp. 42-48. <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/issue/archive>
 3. Briskin Y. A., Pityn M. P., Bohuslavka V. Y. Problems of theoretical training in sport. Physical Culture, Sport and Health of the Nation: Coll. sciences works. Ed. 1. Vinnitsa State Mykhailo Kotsiubynskii Pedagogical University; Zhytomyr State Ivan Franko University, ed. V. M. Kostiukevich Vinnitsa: LLC "Glider", 2016, pp. 257-261.
 4. Briskin Y., Pityn M., Bohuslavka V. The content of the specialists survey of the theoretical training problem in cyclic sports. Physical Culture and Sport: Experience and Prospects: International science-practice conf. materials / ed. by Y. B. Zorya. Chernivtsi: Y. Fedkovych ChNU, 2017. pp. 12-14.
 5. Pityn M. P. Theoretical training in sport: monograph. Lviv: LSUPhC, 2015. 372p.
 6. Platonov V. N. System of training sportsmen in the Olympic sports. General theory and its practical applications: a textbook [for trainers]: in 2 vol. K.: Olympic lit., 2015. V. 1. 2015. 680 p.
 7. Pityn Maryan, Briskin Yuriy, Zadorozhna Olha Features of theoretical training in combative sports. Journal of Physical Education and Sport. 2013. Vol. 13 (2). P. 195–198.
 8. Briskin Yu., Pityn M., Zadorozhna O., Smyrnovskyy S., Semeryak Z Technical devices of improvement the technical, tactical and theoretical training of fencers. Journal of Physical Education and Sport. 2014. Vol. 3. P. 337–341.
 9. Bohuslavka Viktoriia, Furman Yuriy, Pityn Maryan, Galan Yaroslav, Nakonechnyi Ihor (2017) Improvement of the physical preparedness of canoe oarsmen by applying different modes of training loads. Journal of Physical Education and Sport (JPES), 17 (2), pp.797 -803. DOI:10.7752/jpes.2017.02121
 10. Iryna Gorshova, Viktoriia Bohuslavka, Yuriy Furman, Yaroslav Galan, Ihor Nakonechnyi, Maryan Pityn (2017) Improvement of adolescents adaptation to the adverse meteorological situation by means of physical education. Journal of Physical Education and Sport (JPES), 17 (2) pp. 892-898. DOI:10.7752/jpes.2017.02136
 11. Iryna Hruzevych, Viktoriia Bohuslavka, Ruslan Kropta, Yaroslav Galan, Ihor Nakonechnyi, Maryan Pityn (2017) The effectiveness of the endogenous-hypoxic breathing in the physical training of skilled swimmers. Journal of Physical Education and Sport (JPES), 17 (3), pp. 1009-1016. DOI:10.7752/jpes.2017.s3155

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1293687>

Відомості про авторів:

Богуславська В. Ю.; orcid.org/0000-0003-3609-5518; vik.bogusl@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, м. Вінниця, Україна, 21001.